

נחמת י"ל דגם נכה"ג אסור אף שהספק אינו מחמת עכשיו, אבל גם אינו מחמת הפרישה, כיון שמכירן שהי' כבר נתערבות וגם עכשיו הם נתערבות, והספק על כל אחד שאלו הוא האיסור, נוולא שהפרישה שהיתה צינתיים לא מעלה ולא מורידה, אמנם אם אינו מכירן רק ע"י פרישה מן התערבות, היינו שלולא ידע שהם פרשו מן התערבות לא הי' יודע אם הם נספק איסור, נמלא דגם עכשיו כשהם מוחזרים לתערבות סנת הספק עליהם, היא הפרישה, נלענ"ד דנכה"ג הם מותרים אף אם לא נודע האיסור רק לאחר חזרתם, ודלא כהת"א שהחליט שם נסיון י"ח דנכה"ג אסורים יעו"ש :

פרק יב

הפמ"ג נסי' ק"י סקי"ד נסתפק דין קנוע של

חקירות, א"ס מהני בקנוע ספק ספיקא להתיר, א"ס מהני חזקה א"ס מהני קרוב, כיון דרובא לא מהני אפשר ספק ספיקא שהוא כעין רובא לא וכן חזקה וקרוב דגריעי מרוב, וכיון דרובא לא מהני כ"כ חזקה וקרוב לא מהני, או אפשר כיון דקנוע חדוש הוא היכא דגלי גלי ותו לא, ונבאר ענין זה בכלל ונפרט, והנה בכלל החקירות האלו צנוים על יסוד, דנקנוע, לא מהני רוב ומשו"ה יש יוקוס לומר דגם ספק ספיקא וחזקה וקורבא דגריעי לא יועילו, אבל נחמת הנה נתבאר לפנינו בפרקים הקודמים בראיות דאינו כן דגם בקנוע מהני רובא דליתא קמן אם יהי' רוב המקרים, ומכש"כ רובא דליתא קמן דולאי מהני בכל גונא, ולפי"ז נפל כל יסוד הספק שגרס להגאון צעל פמ"ג לשלש החקירות כולם, ובכ"ז נבאר כל חקירה נפ"ע למען יתבררו הדברים כהוגן :

והנה נהחקירה הא' כתב הפמ"ג וז"ל כיון דקנוע חדוש הוא דחידית לן רחמנא, דנעלמא אזלינן נתר רובא דליתא קמן וכאן אפילו ברובא דליתא קמן לא אזלינן, א"כ כש"כ דלא ליהני ספק ספיקא בקנוע דלא עדיף מרובא ואפשר דגרע וכו', או דילמא אין לך צו אלא חדושו אבל ס"ס מהני, המשל צוה ט' חנויות מוכרות צמר שחוטא וחסת ספק נבילה או ספק טריפה ולקח וא"י מהו. עכ"ל הנריך לנו. והנה מוכח מדבריו דנקנוע גם רובא דליתא קמן לא מהני, דהרי אומר דכאן אפילו ברובא דליתא קמן לא אזלינן ומשום זה מסתפק שלא יהני ס"ס, והוא דבר תימה שאי אפשר להאמר, דלפי"ד נהמה שהיא קנועה לא יהני לה הרוב של רוב נהמות כשרות הן, וכן כל כה"ג אשה שהיא קנועה לא יהני לה ורוב שאינה איילוניית, והנה נשטמ"ק כתובות דף ט"ו כתב וז"ל והקשו התוס' הא דקיי"ל רוב מצויים אלל שחיטה מומחים הם ליהוי ההוא רוב מע"ו, שהרי כשמציאים הנהמה ננייתו של שוחט הוא קנוע, ולאו קושיא היא דההוא רוב חזקה ורגלים הוא

נגוף הנהמה שלפניו דאמרינן מסתמא לא שחט אדם נהמה זו אלא א"כ הי' נקי, אבל הכל מי איכא למיתא לי' נחורת סתמא ולומר מסתמא לא צעל אדם אשה זו אלא א"כ הי' כבר עכ"ל. והכוונה צוה דלכאורה הי' מקום לומר דרוב מצויים אלל שחיטה הוא רובא דליתא קמן, דיש שוחטים שהם שוחטים אעפ"י שאינם מומחים ולאו מנדרים על השוחט נהמה זו שהוא מן רוב השוחטים דליתא קמן, ועל זה יש לדון מחמת דין קנוע שהוא כמחלה על מחלה, וע"ז תירץ דענין זה הוא רובא דליתא קמן שהוא כעין חזקה ורגלים לדבר עפ"י דרכי הטבע, ואיכא הוכחה על הנהמה שלפניו שנשחטה כהוגן, והוא דבר ברור ופשוט, דרובא דליתא קמן לא שייך לדון דין קנוע, והוא מטעם שכתבנו, דמאי דחידית לן רחמנא דין קנוע, הוא רק שיהי' המספר כמע"מ, וברובא דליתא קמן שהוא כחזקה ורגלים לדבר על הענין לא שייך לחלק בין קנוע או לא, ולפי"ז הנה לענין ספק ספיקא אין יוקוס לדון ענין קנוע, דהרי כפי המשל שנייר אנו דנים על החתיכה מה היא, ולאו מכריעים עפ"י דין ספק ספיקא שחתיכה זו היא צמר שחוטא שהוא נגדר רוב המקרים ורוב המקרים מהני גם בקנוע :

עוד חני תמה על דבריו דהרי אם עכ"פ הספק הא' מחילה חנות הוא ספק שקול דהרי זה מפורש שהוא כמע"מ והספק השני שאלו גם נחנות ההיא הי' צמר שחוטא ועל ענין זה ודאי לא שייך קנוע ואיך נאמר דאין כאן ספק ספיקא, דעכ"פ הספק השני מוסיף על הספק הא' ולמה לא יתחשב צוה כעין רובא, כיון דדין קנוע מגרע רק דין רוב ולא דין ספק, והוי הספק הא' ספק שקול, והספק השני שהוא ספק שחוטא אינו ענין כלל לקנוע והוא ספק שני ואיכא רוב להיתר, מכל זה נלענ"ד שאין כאן מקום לשום חקירה, והס"ס הזה הוא ככל דין ס"ס דעלמא ושרי גלי פקפוק, והרי המחבר נסעיף ד' היכא דלקח מקנוע יאח"כ נתוסף עוד ספק התיר משום ס"ס, והרמ"א חולק מטעם אחר יעו"ש :

ולענין החקירה הנ' כתב כיון דגלי קרא דלא ניזול נתר רובא כש"כ נתר חזקה דרובא וחזקה רובא עדיף, א"ד היכא דגלי גלי, והנה נבדה דף י"ח ע"א וכתובות דף ט"ו ע"א תשע לפרדעים ושרץ אחד או להיפוך נרה"י ספיקו טמא ונרה"י ספיקו טהור והיינו טעמא אוקי גברא לחזקה, ומיהו זה טעות דנרה"י הילכתא הוא אף דליכא חזקה, עיין חולין דף ט' ע"ב תוס' ד"ה התם, ואדרבה מהא דמוכח נמס' כתובות דאף לקולא קנוע כמע"מ מטי' שרטים ולפרדע א' נרה"י טהור, דילמא התם דליכא חזקה גברא הוא דאמרינן בקנוע דרובא וחזקה כהדדי נינהו ומלן היכא דליכא חזקה, והנה ממ"ש המחבר סעיף ד' נלקח מן הקנוע ונתערבה הוי ספק ספיקא אף שהספק הא' יש לו חזקה לאיסורא דנהמה נחיי' נחזקת שאינה זנוחה ועכשיו מסופקים